

Rörsvingel som foder till mjölkkor

AGROVÄST

SLU

2025-5 Läs om Mjolkprogrammets pågående och avslutade projekt

Rörsvingel som foder till mjölkkor

Rörsvingel (*Festuca arundinacea*) har flera goda egenskaper som gör den lämplig som vallväxt. Den är högväxtkastande, torktålig, smaglig, tål jordar med lågt pH-värde, har en god återväxtförmåga. Den är också väldigt konkurrenskraftig och kan lätt dominera en vall efter ett par år.

I foderanalyser har rörsvingel ofta ett högt energivärde. Dock har flera mjölkproducenter och rådgivare upplevt att mjölkproduktionen inte har uppnått den förväntade.

I tre försök på Lantmännens försöksgård Viken har rörsvingel jämförts med timotej till mjölkkor.

Första försöket

I det första försöket mjölkade de kor som fick timotej 1,8 kg ECM (energikorrigerad mjölk) mer än de kor som fick rörsvingel. Den skillnaden var dock inte statistiskt säker. Korna som åt rörsvingel minskade i vikt medan de som åt timotej ökade i vikt. Konsumtionen var ungefär den samma men de kor som åt rörsvingel hade sämre foder-effektivitet. Skillnaden i fodereffektivitet var statistiskt säker.

Andra försöket

I det andra försöket var förhållandet det omvända gällande mjölkavkastning och fodereffektivitet. Det var en statistisk säker skillnad i mjölkproduktion, men det fanns inte någon skillnad fodereffektivitet i det försöket. Timotejkorna mjölkade 2,3 kg ECM mer än rörsvingelkorna. Ureahalten i mjölken var högre hos rörsvingelkorna och träcken var lösare. Analyser visade att mängden lösligt protein var högre i rörsvingel-ensilaget.

Tredje försöket

I det tredje försöket mjölkade de kor som fick timotej 3,7 kg ECM mer än de kor som åt ängssvingel. Konsumtionen var ungefär den samma och fodereffektiviteten bättre. I detta försök var det statistiskt säkra skillnader för både mjölkavkastning och fodereffektivitet. Även i detta försök hade de kor som åt rörsvingel högre ureahalt i mjölken. I det tredje försöket jämfördes rörsvingel även med ängssvingel. Resultaten för de kor som åt ängssvingel var något sämre än för timotejkorna, men bättre än för de som åt rörsvingel.

Orsak

Redan i det första försöket såg man att fibern i rörsvingel bröts ned långsammare än timotejfibern. I det andra försöket drogs slutsatsen att det kunde vara relaterat till lignin. I det tredje försöket analyserades olika ligninkomponenter. Då fann man att rörsvingel innehöll högre halter av hydroxykanelsyror och då framför allt kumarsyra. Hydroxykanelsyror fungerar som bindningar mellan lignin och cellulosa och sänker fibersmältbarheten.

I en annan undersökning av olika arter gräs som skördats i Svalöv visade det sig också att rörsvingel innehöll mer kumarsyra än timotej, ängssvingel, hundäxing och engelskt rajgräs.

Slutsatser

- Rörsvingel ger sämre produktionsresultat när det utgör en stor del av foderstaten till högavkastande mjölkkor.
- Fibersmältbarheten begränsas mer i rörsvingel än i timotej per enhet lignin. Det beror antagligen på att rörsvingel innehåller mer kumarsyra, vilket gör att fibernedbrytningen går långsammare.
- Till högproducerande mjölkkor ska rörsvingel ska utfodras med kraftfoder som har hög fibersmältbarhet.
- Mer lösligt protein i rörsvingel kan ha orsakat högre ureahalt i mjölken hos kor som fick rörsvingel jämfört med timotej.

Agroväst Mjölckprogram - I lantbrukets tjänst

Vårt fokus på programmet är att bidra till ett mer lönsamt och hållbart lantbruk i Västsverige där lantbrukare och rådgivare har kommit med frågor som vi sedan forskat på.

Läs mer här:

Mjölckprogrammet finansieras av:

